

МОТИВАЦІЯ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ФУТБОЛУ

Назар Багнюк¹

¹Магістрант факультету фізичної культури, спорту та здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки, nazarbahniuk1298@gmail.com

Вступ. Основою будь-якої діяльності є мотивація, адже саме від неї залежать зацікавленість людини, її активність, цілеспрямованість, направленість на задоволення своїх потреб, визначення життєвої орієнтації. Під мотивацією зазвичай розуміється процес спонукання до діяльності задля досягнення поставленої мети. За останні роки значно зросли обсяги навчального навантаження учнів загальноосвітніх шкіл, що стає причиною виникнення малорухомоті, обмеження м'язових зусиль і в свою чергу викликають захворювання різних систем організму. Для того, щоб протидіяти негативним наслідкам обмеження рухового режиму дітей та підлітків потрібно більше уваги звертати на фізичну культуру і спорт, які можуть бути важливим чинником збереження і зміцнення здоров'я, покращення працездатності та зниження втомлюваності, всебічного розвитку, підвищення опірності організму до різних захворювань у період навчання.

Фізичне виховання – це абсолютно особливий освітній предмет, який стосується біологічної, психологічної і соціальної складової життєдіяльності дитини. Раціональні форми фізичного виховання здатні розкривати рухові можливості особистості, а також впливати на її гармонійний розвиток. Наразі є багато досліджень, котрі розкривають механізм формування здорового способу життя і ролі ціннісних орієнтацій учнівської молоді. Для цього заклади загальної середньої освіти організують свою діяльність переважно за традиційною системою навчання, але питання мотивації до навчання все ще залишається у полі зору українських та зарубіжних науковців. Тож проблема мотивації до занять фізичною культурою школярів зараз дуже гостро стоїть перед психолого-педагогічною наукою, вчені намагаються дослідити й обґрунтувати різні методи і способи мотивації до занять фізкультурою за допомогою ігрових видів спорту, зокрема футболу.

Методи дослідження. Методологічну основу даної роботи склали методи порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення інформації, метод статистичної обробки даних.

Результати дослідження. Проведений аналіз наукових джерел з теми дослідження дає можливість говорити про існування проблеми в педагогічній науці, пов'язаної із формуванням позитивної мотивації учнів до навчального процесу в цілому та до занять фізичною культурою зокрема. Встановлено, що мотив – це безпосередній збудник поведінки людини, причина, яка спонукає до певних дій. Для сучасних школярів однією із головних потреб наразі є потреба у руховій активності. Вона має вікові особливості та проявляється у поведінці дітей. У свою чергу мотивація – це процес, який стимулює дітей до занять певною діяльністю, у тому числі й заняттям фізкультурою та спортом. Чим краще розвинена мотиваційна сфера, тим змістовнішим стає життя людини.

Вчитель фізичної культури на своїх уроках має виявити мотиви та цінності учнів й на базі них здійснювати педагогічну діяльність. Саме цей підхід дає можливість оперативно змінювати тактику відносин вчителя та учня, створювати умови для формування в дітей таких якостей як самостійність, ініціативність та бажання до самовдосконалення.

Результати проведених досліджень засвідчують, що на мотиваційну сферу у процесі занять фізкультурою позитивний вплив має ігрова діяльність, а саме – заняття футболу.

Під час навчання різним технічним прийомам, крім вищенаведених факторів, важливе місце займають психофізіологічні особливості розвитку організму школяра, показники його фізичної підготовленості та соматичного здоров'я. Тому під час визначення успішності учнів середніх класів в процесі навчання футболу провідне місце відводиться фізичному стану учня, його індивідуальним особливостям.

Проведене дослідження залежності спеціальної рухової підготовленості у футболі від рівня прояву окремих антропометричних, психофізіологічних показників росту й розвитку організму, фізичної підготовленості та стану соматичного здоров'я учнів основної школи обґрунтовує доцільність розробки критеріїв оцінювання технічних умінь з розділу «Футбол» навчальної програми з фізичної культури для учнів 5–9 класів.

Проте, на мою думку, контрольні вправи, запропоновані розробниками державної навчальної програми з фізичної культури для учнів, яку ми проаналізували в ході роботи, не дають в повній мірі інформацію про успішність засвоєння всіх рухових дій, що вивчаються в конкретному класі. Оскільки-

ки їх вибір не обґрунтований, не зрозуміло, на якій основі вони розроблені та яким чином диференціюються за рівнями навчальних досягнень. А також не можна говорити про формування мотивації до занять фізкультурою. З огляду на це, ми з'ясували, що позитивна динаміка щодо мотивації до занять фізичною культурою і спортом засобами футболу залежить від того, як вчитель побудує урок, яким чином зможе зацікавити учнів, пробудити в них інтерес до своїх занять. Мотивація до занять фізкультурою доволі успішно формується за наявності відповідної матеріально-технічної бази, системи заохочення і сприяння, яку вчитель обов'язково повинен брати до уваги у процесі підготовки до уроку.

Висновки. Головним фактором збереження здоров'я людини є її фізична активність. Яка суттєво позначається на діяльності, добробуті суспільства, визначенні ціннісних орієнтацій. У ході проведеного дослідження ми розкрили специфіку занять футболом як дієвого механізму формування мотивації до занять фізкультурою в учнів середньої школи, а також проаналізували вплив футболу на фізичну підготовку школярів. Завдяки впровадженню в навчально-виховний процес фізичного виховання учнів 5–9 класів методики оцінювання навчальних досягнень у процесі занять футболом, змагальної діяльності та індивідуального підходу до кожного школяра, ми помітили, що відбулися позитивні зміни в ставленні школярів до уроків фізичної культури, занять фізичними вправами в повсякденному житті. Так, у результаті проведеного анкетування встановлено, що використання на уроках фізичної культури технічних прийомів з футболу, підвищило мотивацію учнів до занять фізичними вправами.

Джерела та література

1. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5–11 класів: автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. та спорту: 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення»; Львівський державний інститут фізичної культури. Львів, 2004. 24 с.
2. Бойченко А. В. Заняття з футболу учнів середніх класів на основі інноваційних технологій. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Шевченка. Серія: Педагогічні науки; фізичне виховання та спорт.* 2014. Вип. 118. С. 33–35.
3. Винник В. Д. Особливості формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням. *Теорія та методика фізичного виховання.* 2010. № 12. С. 39–42.
4. Віхров К. Л. Футбол у школі: навч.-метод. посіб. Київ: Комбі ЛТД, 2002. 255 с.
5. Ворона В. В. Стан здоров'я учнів та їх мотивація до занять фізичною культурою в школі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2016. № 1. С. 190–197.
6. Носко М. О., Воеділова О. М., Гаркуша С. В., Носко Ю. М. Рухова активність і заняття фізичними вправами як необхідна умова здоров'язбереження. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки.* 2018. Вип. 151(2). С. 44–51.